

Any acadèmic	2018-19
Assignatura	11587 - L'Avaluació i Diagnòstic en Psicologia de la Salut: Models i Factors Psi
Grup	Grup 1

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	11587 - L'Avaluació i Diagnòstic en Psicologia de la Salut: Models i Factors Psi / 1
Titulació	Màster Universitari de Psicologia General Sanitària
Crèdits	4
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Francesc Xavier Bornas Agustí xavier.bornas@uib.cat	09:00	11:00	Dimecres	03/09/2018	21/12/2018	IUNICS
	11:30	12:30	Dimecres	03/09/2018	31/07/2019	Despatx 011 - Edifici dels Serveis Científicotècnics i dels Instituts Universitaris de Recerca - IUNICS
Miquel Rafel Tortella Feliu miquel.tortella@uib.cat						

Contextualització

L'assignatura pertany al mòdul específic "Avaluació i diagnòstic en Psicologia de la Salut" i s'imparteix en el primer semestre del primer any del màster. El professor responsable de l'assignatura és en Miquel Tortella-Feliu. El professor Xavier Bornas hi imparteix el tema 2.

Més enllà dels continguts que vénen marcats per la memòria verificada del màster, les qüestions que es tractaran en aquesta assignatura també estan condicionades per d'altres factors contextuais com són el bagatge formatiu previ dels alumnes, els continguts que sabem que ja s'imparteixen a d'altres matèries i d'altres que no reben atenció detallada a la resta d'assignatures. Per això, es prioritzaran els continguts que tenen a veure amb els principals objectius i procediments d'avaluació per a trastorns psicopatològics, preferentment en adults, l'avaluació i el diagnòstic en el procés de derivació de tractament i l'entrenament en l'entrevista clínica, com a tècnica bàsica d'identificació de problemes, obtenció d'informació inicial i contrast inicial d'hipòtesis.

Els continguts de l'assignatura s'articularen de forma preferent a l'entorn dels objectius bàsics de l'avaluació a psicologia clínica i no tant en els coneixements bàsics sobre mètodes i tècniques dels quals ja es dona per fet que ja se'n tenen els coneixements necessaris, adquirits durant el grau o la llicenciatura.

S'han programat 14 sessions presencials (dilluns de 9 a 12 hores) entre el 24 de setembre de 2018 i el 7 de gener de 2019.

Any acadèmic	2018-19
Assignatura	11587 - L'Avaluació i Diagnòstic en Psicologia de la Salut: Models i Factors Psi
Grup	Grup I

Requisits

No hi ha requisits formals previs més enllà dels marcats com a generals per a l'accés al màster. De tota manera, sí que és requisit d'obligat compliment l'assistència a les sessions presencials. Hi ha d'haver un mínim de 80% d'assistències completes (tota la sessió), llevat dels casos en què hi concorrin algun dels motius de força major establerts a la legislació. **L'incompliment d'aquest requisit portarà a la qualificació de Suspens 4 malgrat que la qualificació assolida a la resta d'activitats d'avaluació sigui major.**

AVISO. La assignatura se imparte en catalán. WARNING. The course will be taught in Catalan.

Recomanables

Coneixements suficients d'anglès per llegir sense problemes textos científicotècnics.

Competències

Específiques

- * CE3. Mostrar habilitats de comunicació interpersonal i de maneig de les emocions que sigui adequades per a una interacció efectiva amb els pacients, familiars i cuidadors en els processos d'identificació del problema, avaluació, comunicació del diagnòstic i intervenció i seguiment psicològics. CE7. Formular hipòtesis de treball a la recerca i recollir i valorar de forma crítica la informació per a la resolució de problemes, aplicant el mètode científic. CE9. Dur a terme la feina des d'una perspectiva de la qualitat i la millor contínua, amb la capacitat autocrítica necessària per a un acompliment professional responsable. CE12. Conèixer en profunditat la naturalesa psicològica del comportament humà així com els factors socials i biològics que poden afectar-lo. CE13. Conèixer en profunditat la naturalesa psicològica dels trastorns del comportament humà. CE14. Conèixer en profunditat els factors biològics i psicosocials associats als problemes de salut i a la malaltia. CE15. Conèixer en profunditat els factors biològics i psicosocials associats als problemes de salut i a la malaltia, especialment els relacionats amb la salut mental. CE16. Conèixer amb profunditat els diversos models d'avaluació i intervenció en el camp de la Psicologia General Sanitària, així com les tècniques i procediments que se'n deriven per a l'abordatge dels trastorns del comportament i en els factors psicològics associats amb els problemes de salut. CE17. Planificar, dur a terme i, si s'escau, supervisar el procés d'avaluació psicològica del comportament humà i dels factors psicològics associats amb els problemes de salut per establir-ne l'avaluació. .

Genèriques

- * CB8/CG2. Ser capaços d'integrar coneixements i d'enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, essent incompleta o limitada, inclogui reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels propis coneixements i judicis en l'àmbit de la psicologia clínica i de la salut. CB10. Posseir les habilitats d'aprenentatge que els permetin continuar estudiant d'una forma que haurà de ser, en gran mesura, autodirigida o autònoma. CG1. Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la capacitat de resolució de problemes a entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinars) relacionats amb la seva àrea d'estudi. .

Any acadèmic	2018-19
Assignatura	11587 - L'Avaluació i Diagnòstic en Psicologia de la Salut: Models i Factors Psi
Grup	Grup 1

Bàsiques

* Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el màster a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/master/comp_basiques/

Continguts

Els continguts que es detallen a la memòria verificada del màster són: (1) Models d'avaluació i diagnòstic a psicologia de la salut: principals objectius i procediments d'avaluació i diagnòstic a psicologia de la salut, l'avaluació i el diagnòstic a psicologia de la salut, l'avaluació com a eina de vigilància i valoració de la intervenció (es correspondrien, bàsicament, amb els continguts dels temes 1 al 4) (2) Avaluació i diagnòstic dels factors psicosocials relacionats amb la salut i la malaltia física (es correspondrien bàsicament als continguts dels temes 9 i 10); (3) i (4) Avaluació i diagnòstic dels factors associats amb la salut mental i la psicopatologia en infants i adolescents i en adults. Avaluació i diagnòstic de trastorns psicopatològics específics en infants i adolescents i en adults (es correspondrien als temes 1 i als 5-8) i (5) Avaluació i diagnòstic neuropsicològic i d'aspectes relacionats amb la discapacitat (aquests continguts es veuran de manera transversal en els diferents temes).

Com hem dit abans a l'apartat de contextualització de l'assignatura, els continguts temàtics específics s'han centrat de forma prioritària en uns temes i no en uns d'altres atenent a factors contextuals que considerem que ho fan desitjable i necessari.

Continguts temàtics

Mòdul A. MODELS D'AVALUACIÓ I DIAGNÒSTIC A PSICOLOGIA DE LA SALUT

1. Principals objectius i procediments d'avaluació i diagnòstic a psicologia de la salut. Cap a la convergència dels diversos enfocaments.

1.1 Els diversos objectius de l'avaluació psicològica clínica i el seu procés. Les anàlisis descriptives, diagnòstiques, funcionals i de valoració del canvi.

1.2. La selecció de procediments i tècniques d'avaluació en funció dels objectius.

1.3. L'entrevista clínica. 1.3.1. Objectius i funcions de l'entrevista clínica. Continguts bàsics de l'entrevista clínica general. 1.3.2. Entrevistes diagnòstiques estructurades: SCID, MINI Entrevista Neuropsiquiàtrica internacional, SCAN, CIDI, ADIS-5. Coneixement general dels seus continguts i entrenament específic en la utilització de la MINI i l'ADIS-5

1.4. El paper de l'observació, els autoregistes, les escales de valoració de símptomes i d'altres procediments en el procés d'avaluació psicològica clínica.

2. La necessitat d'una avaluació que consideri el pacient en termes dinàmics. Instruments i procediments per a l'avaluació del pacient / sistema. Estudis i models des d'aquesta perspectiva.

3. L'avaluació i el diagnòstic en el procés de derivació de tractament. Les relacions entre l'anàlisi funcional, classificacions diagnòstiques, models psicopatològics i derivació de tractament. Formulació clínica de cas

4. L'avaluació com a eina de vigilància i valoració de la intervenció. Les escales de valoració de símptomes i autoinformes generals per a la valoració de la salut i condicions associades: EQ-5D, GHQ, SCL... Les mesures d'avaluació dimensional al DSM-5. L'ús de mesures breus a

Any acadèmic	2018-19
Assignatura	11587 - L'Avaluació i Diagnòstic en Psicologia de la Salut: Models i Factors Psi
Grup	Grup 1

vigilància i de canvi durant la d'intervenció: les mesures de nivell 2 del DSM-5, PHQ, GAD-7, OASIS, ODSIS...

Mòdul B. OBJECTIUS BÀSICS I PRINCIPALS INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ PER A TRASTORNS PSICOPATOLÒGICS EN ADULTS

5. L'avaluació en els trastorns d'ansietat. Objectius bàsics de l'avaluació en els diversos moments del procés i principals mètodes i tècniques d'avaluació.

6. L'avaluació en els trastorns depressius i bipolars. Objectius bàsics de l'avaluació en els diversos moments del procés i principals mètodes i tècniques d'avaluació.

7. L'avaluació en els trastorns de la conducta alimentària. Objectius bàsics de l'avaluació en els diversos moments del procés i principals mètodes i tècniques d'avaluació.

8. L'avaluació a l'esquizofrènia i trastorns psicòtics. Objectius bàsics de l'avaluació en els diversos moments del procés i principals mètodes i tècniques d'avaluació.

Mòdul C. AVALUACIÓ I DIAGNÒSTIC DE FACTORS PSICOSOCIALS RELACIONATS AMB LA SALUT I LA MALALTIA

9. Valoració d'estils de vida relacionats amb la salut i la malaltia: activitat física, dieta i consum de substàncies. Mesures de qualitat de vida

10. Valoració d'estressors, estrès percebut, condicions ambientals i socials associades amb els comportaments saludables, la salut i la malaltia.

Metodologia docent

Planificació de les sessions presencials.

Mòdul A. Tema 1. 24 de setembre, 1 i 8 d'octubre; Tema 2. 15 d'octubre; Tema 3 i 4. 22 d'octubre i part de dia 29 d'octubre; **Examen Mòdul A- entrevista clínica- 29 d'octubre**

Mòdul B. 5, 12 i 19 novembre (avaluació esquizofrènia i trastorns psicòtics, impartit per la Dr. Rus-Calafell - Universitat d'Oxford) i 3 de desembre.

Mòdul C. 10 i 17 de desembre; examen **Mòduls A - resta, B i C - 7 de gener**

Activitats de treball presencial (1,6 crèdits, 40 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	classes teòriques	Grup gran (G)	Presentació sintètica per part del professor, al principi de la majoria de les sessions presencials, dels aspectes més rellevants dels continguts de cada tema. Es dona per fet que l'alumne, abans de cada sessió presencial a partir de la segona, haurà fet la lectura dels materials corresponents al tema al	10

Any acadèmic	2018-19
Assignatura	11587 - L'Avaluació i Diagnòstic en Psicologia de la Salut: Models i Factors Psi
Grup	Grup I

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
			qual es dedicarà la sessió, que són a la seva disposició a Aula Digital.	
Seminaris i tallers	Seminaris	Grup mitjà (M)	El gruix de les sessions presencials es dedicarà a la realització d'activitats diverses d'avaluació psicològica clínica dins l'aula (execució de tasques reals o simulades) i que podran tenir continuïtat com a part de la feina autònoma de l'alumne. S'atorgarà una atenció especial a (a) l'entrenament en l'entrevista clínica general i estructurada (centrant-nos bàsicament en l'ADIS-5 i la MINI), (b) la selecció, ús i interpretació d'escales de valoració de símptomes i (c) l'elaboració, ús i interpretació d'autoregistres per a problemes específics.	30
Seminaris i tallers	Seminaris	Grup mitjà (M)	El gruix de les sessions presencials es dedicarà a la realització d'activitats diverses d'avaluació clínica dins l'aula	

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula Digital.

Activitats de treball no presencial (2,4 crèdits, 60 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Treball individual / resolució de casos - supòsits pràctics	Lectura dels documents que acompanyen cada mòdul / tema (vegeu el material disponible a Aula Digital). Preparació - realització de les tasques d'avaluació clínica programades	60

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

L'avaluació contempla tres elements: dos exàmens escrits (30% de la qualificació cadascun d'ells), el lliurament d'un informe escrit sobre les activitats pràctiques realitzades (30%) i la participació activa a les sessions de seminari (10%). Això en el benentès que l'assistència a les sessions presencials (almenys a un 80%) és requisit previ per a l'avaluació de coneixements i destreses.

Any acadèmic	2018-19
Assignatura	11587 - L'Avaluació i Diagnòstic en Psicologia de la Salut: Models i Factors Psi
Grup	Grup 1

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'algun dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

classes teòriques

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Proves de resposta llarga, de desenvolupament (no recuperable)
Descripció	Presentació sintètica per part del professor, al principi de la majoria de les sessions presencials, dels aspectes més rellevants dels continguts de cada tema. Es dona per fet que l'alumne, abans de cada sessió presencial a partir de la segona, haurà fet la lectura dels materials corresponents al tema al qual es dedicarà la sessió, que són a la seva disposició a Aula Digital.
Criteris d'avaluació	<p>Dos exàmens amb preguntes obertes (entre tres i cinc, en el primer entre cinc ideu, en el segon) sobre coneixements teòrics del temari i de resolució de supòsits pràctics sobre el procés i continguts d'avaluació a psicologia clínica.</p> <p>El primer es dedicarà als continguts presentats al mòdul A relatius als maneigs de l'entrevista clínica general i de l'entrevista estructurada ADIS-5 (data de realització 29 d'octubre, 30% qualificació final)</p> <p>El segon es centrarà en els continguts de la resta de temes del mòdul A (llevat de l'entrevista clínica) i dels mòduls B i C (data de realització 7 de gener, 30% qualificació final)</p> <p>La puntuació mitjana d'aquestes dues proves haurà de ser igual o superior a 5 per aprovar l'assignatura. Si no és així la qualificació final serà de 4 malgrat la mitjana ponderada amb les altres activitats d'avaluació arribi a 5.</p>

Percentatge de la qualificació final: 60% amb qualificació mínima 5

Seminaris

Modalitat	Seminaris i tallers
Tècnica	Informes o memòries de pràctiques (no recuperable)
Descripció	El gruix de les sessions presencials es dedicarà a la realització d'activitats diverses d'avaluació psicològica clínica dins l'aula (execució de tasques reals o simulades) i que podran tenir continuïtat com a part de la feina autònoma de l'alumne. S'atorgarà una atenció especial a (a) l'entrenament en l'entrevista clínica general i estructurada (centrant-nos bàsicament en l'ADIS-5 i la MINI), (b) la selecció, ús i interpretació d'escalas de valoració de símptomes i (c) l'elaboració, ús i interpretació d'autoregistres per a problemes específics.
Criteris d'avaluació	<p>S'ha de lliurar un informe sobre les activitats d'avaluació clínica realitzades que es descriuen en detall a les guies corresponents disponibles a Aula Digital. Si l'informe no es lliura en temps (data i hora límit establerta) i forma (e.g. sobrepasant el límit d'espai o no respectant tipus de lletra i interlineat) la qualificació final de l'activitat serà de 0 (zero).</p> <p>L'informe ha de descriure el procés i resultat de l'entrevista clínica duita a terme i la selecció, ús i interpretació d'instruments i procediments d'avaluació addicionals a l'entrevista.</p> <p>Aspectes formals (a) espai màxim 10 pàgines a un espai i mig, lletra tipus Times New Roman 12, marges no inferiors a 2,5 cm). S'ha de lliurar en format pdf al correu electrònic miquel.tortella@gmail.com. El nom del document ha de contenir els dos llinatges de l'autor amb el radical "informe 11587" separat del llinatge per un guió baix (e.g. tortella-feliu_informe11587.pdf)</p>

Any acadèmic	2018-19
Assignatura	11587 - L'Avaluació i Diagnòstic en Psicologia de la Salut: Models i Factors Psi
Grup	Grup 1

Data límit de lliurament: 10 de desembre 23:59 hores)

Percentatge de la qualificació final: 30%

Seminaris

Modalitat	Seminaris i tallers
Tècnica	Tècniques d'observació (no recuperable)
Descripció	El gruix de les sessions presencials es dedicarà a la realització d'activitats diverses d'avaluació clínica dins l'aula
Críters d'avaluació	<p>La no assistència a un mínim del 80% de classes completes (amb excepció de què hi concorrin les causes de força major reconegudes a la legislació), portarà directament a la qualificació de Suspens(4) malgrat la mitjana ponderada a les altres activitats d'avaluació assolís el 5.</p> <p>A banda d'això, la participació activa i centradadurant les sessions de seminari es qualificarà segons aquests criteris, atenent especialment aquelles que denotin que s'han duit a terme de forma adequades activitats intersessió programades:</p> <p>Menys de 3 intervencions = 0</p> <p>Entre 3 i 5 intervencions, la qualificació oscil·larà entre 1 i 4,5 (segons qualitat de les intervencions).</p> <p>Entre 6 i 8 intervencions, la qualificació oscil·larà entre 5 i 6,9 (segons qualitat de les intervencions).</p> <p>Nou o més intervencions: la qualificació oscil·larà entre 7 i 10 segons qualitat de les intervencions.</p>

Percentatge de la qualificació final: 10%

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Per a cadascun dels temes disposaran, a Aula Digital, d'uns recursos bibliogràfics de referència. Bàsicament es tracta d'uns apunts elaborats pel professor responsable de l'assignatura per a la majoria dels temes, instruments d'avaluació i d'altres material complementaris (e.g. lectures addicionals). També és del tot recomanable la lectura del manual de Muñoz (2003) que es detalla a la bibliografia bàsica.

Bibliografia bàsica

- Muñoz, M. (2003). *Manual práctico de evaluación psicológica clínica*. Madrid: Síntesis.
- Apunts, instruments d'avaluació i material complementari disponible a la pàgina de l'assignatura a Aula Digital

Bibliografia complementària

- Bulbena, A., Berrios, G., & Fernández, P. (2003). *Medición clínica en psiquiatría y psicología*. Barcelona: Masson
- Caballo, V. (2005). *Manual para la evaluación clínica de los trastornos psicológicos. Estrategias de evaluación, problemas infantiles y trastornos de ansiedad*. Madrid: Pirámide, 2009.
- Caballo, V. (2006). *Manual para la evaluación clínica de los trastornos psicológicos. Trastornos de la edad adulta e informes psicológicos*. Madrid: Pirámide
- García-Portilla González, M.P., Bascarán Fernández, M.T., Sáiz Martínez, P.A., Parellada Redondo, M., Bousoño García, M. & Bobes García, J. (2015). *Banco de instrumentos básicos para la práctica de la psiquiatría clínica*. Majadahonda: CYESAN, 2015 (7a edició)

Any acadèmic	2018-19
Assignatura	11587 - L'Avaluació i Diagnòstic en Psicologia de la Salut: Models i Factors Psi
Grup	Grup 1

Gutiérrez, T., Raich, R.M., Sánchez, D. & Deus, J. (2003). *Instrumentos e evaluación en Psicología de la Salud*. Madrid: Alianza.

Haynes, S.N. & O'Brien, W.H. (2000). *Principles and practice of behavioral assesment*. New York: Kluwer Academic / Plenum Publishers

Hunsley, J. & Mash, E. J. (2008). *A guide to assessments that work*. New York: Oxford University Press.

Muñoz, M., Roa Álvaro, A., Pérez Santos, E., Santos-Olmo, A.B. & de Vicente, A. (2002). *Instrumentos de evaluación en salud mental*. Madrid: Pirámide.

Vázquez, C. & Muñoz, M. (2003). *Entrevista diagnóstica de salud mental de adultos*. Madrid: Síntesis

Altres recursos

Vegeu material disponible a Aula Digital

